

KIŞA VEDA KONSERİ KüçükÇiftlik Park kış sahnesinin bu sezondaki son konuğu, alternatif pop müziğin başarılı ismi Emir Can İğrek. 18 Nisan'daki Konserin açılışını ise elektro-pop dünyasının yetenekli ikilisi KÖFN yapıyor.

Açgözlü insana karşı kedi-fare iş birliği

Venedik Bienali'nin Türkiye Pavyonu bu yıl güncel ve kavramsal sanatın öncülerinden Füsun Onur'un *Evvel zaman içinde...* başlıklı sergisine yer veriyor. Onur gezegenin geleceğini tehdit eden insandan yana pek ümitli değil: "Ders alır mı? Bilmem"

Dünyanın en önemli sanat etkinliklerinden Venedik Bienali'nin 59. Uluslararası Sanat Sergisi, 23 Nisan–27 Kasım arasında düzenlenecek. Arsenaleteki Türkiye Pavyonu'nda ise Türkiye'nin öncü çağdaş sanatçılarından Füsun Onur'un yerleştirilmesi *Evvel zaman içinde...* sergilenecek. Kürtörülüğü de İstanbul Bienali ve İKSV Güncel Sanat Projeleri Direktörü Bige Örer'e ait.

ELİF TANRIYAR

elaniyar@gazeteekelesjen.com

önünde dursun, takip etsin istedim. Öyle öyle kendimi müzikte buldum. Müziğin ahengine göre yapmak istedim.

Siz hikâye anlatmaya çalışmadan hikayeler anlatan bir sanatçısınız. Bienal-deki *Evvel zaman içinde...* isminden başlayarak böyle bir müjde veriyor. Ne anlatıyor bize?

Akıllı bir fareyi anlatıyorum. Yaşadığı yerde benim de payım olsun diye bütün zarar verenlere kızıyor; insan-

Füsun Onur'un minimalist bir yaklaşımla, adım adım işlediği figürlerinin bir araya gelmesiyle ortaya çıkan *Evvel Zaman İçinde...* minyatür bir masal dünyasının kapılarını aralıyor.

© HADİYE CANGÖKÇE

© MUAMMER YANMAZ

Heykelin sınırlarına meydan okudu

1938 doğumlu Füsun Onur, Üsküdar Amerikan Kız Lisesi mezunu. İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde Ali Hadi Bara Atölyesi'nde heykel eğitimi aldı. 1964–1966 arasında Fulbright bursuyla Maryland Institute College of Art'ta heykel bölümünde yüksek lisans eğitimine devam etti. İlk kişisel sergisini 1970'te Taksim Sanat Galerisi'nde açtı, ardından pek çok ulusal ve uluslararası önemli sergiye katıldı.

Türkiye'nin öncü çağdaş sanatçılarından Füsun Onur yarım yüzyılı aşan üretken kariyerinde, resim ve heykelin sınırlarına meydan okudu. Sanat dünyasının hâkim trendlerine ilgi duymadı ve 1970'lerin başında Türkiye'de avangardı güncel sanat kanonuna dahil etmek için çalıştı. Özel hayatını pratiğinden ayırmadan dokuma ve tekstil gibi geleneksel ve eve dair nesne ve formları da eserlerine taşıdı.

denli kötü ve zararlı olan insanoğlu için asıl çözüm hayvanlardan birlikte, barış içinde yaşamak konusunda dersler almakta mı?

Bilmiyorum. İnsanlar ders alır mı? İnşallah yavaş yavaş beraber yaşamayı, paylaşmayı öğrenirler. "Her şey benim değil" derler. Ekosistemin bir kanunu var. Biraz daha ileriye gidince sel-ler, felaketler geliyor. Nefes alınmayacak kadar yeşillik, ağaçlar kesiliyor. Ormanlardaki vahşi hayvanların inine kadar giriyor. Çok açgözlü bir tür insanlar. Onun için işte kediyle fare de onu görüyor. "Mademki biz de burada yaşıyoruz, burası bizim ülkemiz, biz de elimizden geleni yapalım" diyorlar. Ama biz öyle demiyoruz. Denize kadar kağıtla çöple dolu bir pikniğe gidiyorlar, çöpler uçuşuyor havada. E bir de yakıyorlar tabii. Öyle bir dünya.

"Ablam hep güç verdi"

Kısa bir süre önce kaybettiğiniz ablanız İlhan Onur'un da sanat kariyerinizdeki rolünü nasıl anlatırsınız?

Çok büyük. Güç verdi, hep destekledi, yapıcı oldu. Bunu söyle istiyorum deyince hemen yapardı, büyük bir destekte bana. "Ay bu sergiye de girmeyeyim" desem, "Aaa gireceksin" diye zorlardı beni. Ben denize atayım derken, o resimlerini çekip albüme koyardı. Uzun yolda, tabii sevdiklerini kaybediyor insan. Tatsız şeyler oluyor yol uzun olunca.

Bugün bir öğrenci olan "Füsun Onur"la konuşabil-seniz ona ne öğütleriniz?

"Kendini dinle, çalış, para için yapma. Onun için başka bir iş bulursun" olurdu. Ben de öyle yaptım. Daktilodan kovuldum, başka bir yerde çalıştım. Kasiyer olarak çalıştım yağ standında. Sonra memnun kaldılar, part time çalıştım. Bursla gidene kadar hep çalıştım. •

Normların dışında

Akademide heykeltıraşlık eğitimine başlamanız da, ardından ABD'deki eğitiminiz sırasında kendinizi bulma yolculuğunuz da ve sonrasında Türkiye'de sürdürdüğünüz sanat yolculuğunuz da, hep yalnızca kendi iç sesinizi dinleyerek, çoğu zaman normların dışında ve kendiliğinden gelişmiş.

Akademide ilk gittiğimde heykele girdim, onu çok seve-rek yaptım. Evde kille oynardım, küçük figürler yapardım. Annem, "Arkadaşım hanım da beğendi ona da bir tane yap" dediğinde, görürdüm ki öbürleri ilk yaptığım gibi ruh taşımıyordu ama kimse de onu ayırt edemiyordu. Sanatta da heykelde de hep zaman-mekan düşünerek bazı şeyler yaptım. Yavaş yavaş görünecek şeyler, bir sergi... Hani heykele bir bakar geçer insanlar; öyle bakmasını istemedim de resimdeki gibi

Sanatta da heykelde de hep zaman-mekan düşünerek bazı şeyler yaptım. Yavaş yavaş görünecek şeyler... Hani heykele bir bakar geçer insanlar; öyle değil de resimdeki gibi önünde dursun, takip etsin istedim.

İki yıllık çalışma sonunda bu minyatür masal dünyasıyla bienal mekânı arasında nasıl bir ilişki kurdunuz?

İlk önce çalıştım. Farelerle çok ilişki kurdum ve kedileri zaten çok biliyorum. Ama mekân sonradan geldi. İlk önce farelerin cazibesine kapıldım. Ama bir şekilde oraya oturacağını, bir yol olacağını biliyordum.

Bu masalda, ezeli düş-man kabul edilen kedilerle fareler dünya için bir araya geliyor. Gezegen için bu

Füsun Onur, kısa bir süre önce kaybettiği ablası İlhan Onur ile birlikte yaşadığı Kuzguncuk'taki Hayri Onur Yalısı'nı, ileride müze-ev olarak ziyarete açılması ve misafir sanatçı programlarına ev sahipliği yapması arzusuyla Vehbi Koç Vakfı'na bağışladı: "Bizim hiç bizden sonra gelecek yakınımız, akrabamız, hiç kimse yok. Yani bizden kalacak kimse yok onun için böyle bir şey düşündük, ilk aklımıza gelen de Koç oldu."

"Son derece zekice, sınırları zorlayan bir eser."

Zadie Smith

The New Yorker'ın parlak genç yeteneği Jia Tolentino, *Hileli Ayna*'da karmaşık ve çok katmanlı meseleleri açıklama becerisini mizah anlayışı ve derin bir dürüstlikle birleştirerek içinde yaşadığımız dönemi tanımlayan çatışmaları, çelişkileri, büyük değişimleri irdeliyor.

